כל הזבחים פרק ראשון זבחים ד.

מנלן [א]דבעינן זביחה לשמה דאמר קרא [ב]ואם זבח שלמים קרבנו שתהא זביחה לשם [שלמים] ודילמא היינו שמייהו [ג] מדכתיב [א] [ד]המקריב את דם השלמים [ה]הזורק את דם השלמים ולא כתיב זבח והכא כתיב זבח שמע מינה שתהא זביחה לשם שלמים אשכחן זביחה שאר עבודות מנלן וכי תימא לילף מזביחה [ו]מה לזביחה שכן [ז] נפסלה [ח]שלא לשם אוכלין בפסח אלא אמר קרא [ט]המקריב את דם השלמים שתהא קבלה לשם שלמים ולכתוב רחמנא בקבלה ולילף שחיטה מינה משום דאיכא למיפרך מה לקבלה שכן [י]פסולה בזר ואשה [כ] אשכחן שחיטה וקבלה זריקה מנלן וכי תימא לילף [כ] מהני מה להני שכן [ל]טעונות צפון וישנן בחטאות הפנימיות אלא אמר קרא הזורק את דם השלמים שתהא זריקה לשם שלמים ולכתוב רחמנא בזריקה ולילף מינה משום דאיכא למיפרך מה לזריקה שכן [מ]חייב עליה זר מיתה אשכחן כולהו הולכה מנלן וכי תימא לילף מכולהו מה לכולהו שכן עבודה שאי אפשר לבטלה תאמר בהולכה שאפשר לבטלה אלא אמר קרא [נ]והקריב [ס] את הכל המזבחה [ע]ואמר מר זו הולכת אברים לבבש ותניא [פ]והקריבו [צ]זו קבלת הדם [ק] ואפיק [ר] רחמנא בלשון הולכה למימרא דהולכה לא תפקה מכלל קבלה ואשכחן שנוי קודש [ש]שנוי בעלים מנלן אמר רב פנחס בריה דרב אמי אמר קרא [ת]ובשר זבח תודת שלמיו שתהא זביחה לשם תודה [א] אם אינו ענין לשינוי קודש דנפקא לן מהתם תנהו ענין לשינוי בעלים והאי להכי הוא דאתא הא מיבעי ליה [ב]לכדתניא ובשר זבח תודת שלמיו אבא חנין אומר משום רבי אליעזר בא [ג]ללמד תודה ששחטה לשם שלמים כשרה שלמים ששחטן לשם תודה פסולה [ד] מה הפרש בין זה לזה תודה קרויה שלמים ואין שלמים קרויה תודה אגן מזבח [ה] קאמרינן ואבתי מיבעי ליה [ו]חטאת ואשם מנין תלמוד לומר זבח אם כן נכתוב קרא ובשר תודת שלמיו [זבח] מאי זבח [ח] שמע מינה תרתי אשכחן זביחה שאר עבודות מנלן וכי תימא לילף מזביחה מה לזביחה שכן פוסל שלא לשם אוכלין בפסח נאמרה זביחה בשינוי קודש ונאמרה זביחה בשינוי בעלים מה זביחה האמורה בשינוי קודש לא חלקת בין זביחה לשאר עבודות אף זביחה האמורה בשינוי בעלים לא תחלק בהן בין זביחה לשאר עבודות איכא למיפרך [ט]מה לשינוי קודש שכן [י] פסולה בגופה וישנו בארבע עבודות וישנו לאחר מיתה וישנו [כ]בציבור בביחיד

מה לזביחה שכן **פוסל שלא לשם אוכלין בפסח**. ות"ת זריקה נמי תפסול מק"ו דשחיטה שאינו פוסל בשינוי אלא על מנת לזרוק ופוסלת על מנת שלא לשם אוכלין ק"ו זריקה שפוסלת בזורק שלא לשם בעלים שתפסול שלא לשם אוכלין * וי"ל דאיכא למיפרך מה לזביחה שכן טעונה צפון וישנה בחטאות הפנימיות מיהו אכתי לא קמת ליה הך פירכא עד דנמיון לכך י"ל דהכא לא יליף [כ] מזביחה אלא קבלה והולכה. ברי"ך. ועוד נראה דכפ' תמיד נמטו (פסחים דף פא.). ממעטו שאר עבודות שלא [פסול] לשם אוכלין: **מה** לזריקה **שכן חייב עליה זר בו'**. ות"ת ונילף קבלה והולכה משחיטה וזריקה וי"ל מה להנך שכן מיחיין כמוך כדלקמן בשמעתין: **דהולכה לא תפקה מכלל קבלה**. וזריקה לא תפיק מהולכה שיבון בחטאות הפנימיות: **בא ללמד תודה ששחטה לשם שלמים כשרה**. מימה דכמוס כל הפסולין (לקמן דף לו.) דרש"י מיניה מנין לרבות שלמי מיר ושלמי פסח מ"ל שלמיו פי' דנאכלין ליום ולילה וי"ל דהתם דרש מדכתיב גבי אמילה: **ש"מ** תרתי. ות"ת ואימא טוליה [לבכין הוא לאתא שתהא זביחה לשם תודה וי"ל דאיכא לרבויי בחטאת ואשם מדכתיב ביה [ה] אמילה:

[ו] **וישנן לאחר מיתה**. אבל שינוי בעלים אינן לאחר מיתה בפסחים [ז] (דף פא.). הקשה רבינו (דלמא מאחר) [ח] דשיעבודא [ט] לאו דאורייתא כמו כן אין שינוי קודש לאחר מיתה דמאי נפקא מינה דלא עלו לשם מזבח הא לא מיפייני יורשין להניח אחר דפלוגתא היא בקדושין בפ"ק (דף יג.): גבי האשה שהניחה מעותה ומתה ויבאו יורשין עולה דקאמר שמואל והוא שהפרישה מחיים וכא אמי [כ] אמר אפי' שלא הפרישתה מחיים והל"ל הכא למ"ד שיעבודא [לאו] דאורייתא אין שינוי קודש לאחר מיתה דאי לא דאורייתא [ל] מיהא דיוקא ויש לומר דנפקא מינה אם הפרש שתי שלמים או שתי עולות לאחריות ופירש שאם אחת מתה או אבודה הנייה תהיה קריבה עולה כדין הראשונה ואם קרבה הראשונה כתקונה הנייה תהיה מונין וכי מתו בעלים ועשה יורש אחת שלא לשמה הרי היא כאילו נאבדה וקרבה שניה תחתיה ואם עשה הראשונה כתיקנה אז השניה מונין אבל אם לא שתי מתה אז אבודה הנייה שתיים לאחריות אז אפילו עשיית הראשונה כתיקנה הוי שניה רועה ודמיה קרבי עולה כמו גבי מפרש שתי חטאות לאחריות כדאיתא לקמן (דף יח.): מותר חטאת קרב עולה והכי נמי [מ] הוי הפרש שתי שלמים או שתי עולות לאחריות ועי"ל דלאחר מיתה הוי [איבור] בשינוי קודש כשמשהו אבל ליכא איבורא בשינוי בעלים כיון דליכא בעלים מיהו [נ] אכתי לא ידע דרשא דמולא שפתיך דמינה נפקא איבור לשינוי קודש מדמייתי לה בסמוך. הגה"ה: **וישנן בציבור**. משא"כ בשינוי בעלים דאם שחטו לשמן התמיד [ס] הרי הוא בעליו ואפי' לשם עולה אי קיבל והלך [ע] חרק שלא לשמו דנעשין תמידין דומיא דיחיד מחוייב כפרה כמותו. ברי"ך:

כד' עבודות. שאם שחט שלא לשמו לא קיבל והלך [פ] שלא לשמו מע"פ שלא חיסר שלא על השחיטה [א] שלא לשמו פסול כדרגינן אחיטה לפסול בשינוי בעלים אינו שלא כגון ששחט על מנת לזרוק להתכפר בו אחר אבל שחט שלא לשם בעליו ולא הזכיר אין בו משחבה דשני [ב] בעלים לא שייך בקרבן אלא להתכפר בו וכפרה בזריקה היא והכי אמרי' לקמן בפרקין (דף י.) שאם אמר הריני שוחט לשם פלוני כשר שחטו על מנת לזרוק לשם פלוני פסול וכן לענין קבלה והולכה לא שייך שינוי בעלים אע"פ שיחסר [ג] **ושנו לאחר מיתה**. המפרש קרבנו ומת והיורש מקריבו שייך בו שינוי בעלים כשרי מתו בעליו: **ושנו בגזור**. אבל שנוי בעלים לא שייך בקרבן לגזור שכרי בבעלי ומת

מסורת הש"ס

ג) [לקמן קו.], כ) לקמן טו:, ג) [עמודין קד. יומא מ. מנחות י.], הגיעה יא. פסחים סה: לקמן יד: דף כד: לא., ד) לקמן יג. [קידושין לו: הגיעה יא.], ויקרא נדבה פרשי"ד הי"ד, ה) לקמן ז., ו) לקמן לא., ז) פסחים ק: סב:, ח) שם פא., ט) שמות יב., י) [עמ"ס תוס' יומא כט. ד"ה ולהקריבו וכו' על פירש"י הכא], כ) ס' צו רפ"ב, ל) קידושין יג:

הגהות הב"ח

(מ) גמ' מה לזביחה שכן פוסלת שלא לשם: (נ) שם ויקרב מנ"ל וכ"מ ליקמן מהגי. כ"כ ע"ל דף י ע"מ: (ג) שם ואפקה רחמנא לקבלה נלמוד הולכה: (ד) שם מה לשינוי קודש שכן פסולה בגופו ישנו:

גליון הש"ם

[גמ' מדכתיב המקריב את דם השלמים וכו'. מנחות נ ע"ב: דם"י דיה והקריבו בי' דאא בתר שחיטה בתיב. עי' לקמן דף יג ע"מ בתוס' ד"ה אמר אמר ומכ' יומ' דיה מה לזביחה וכו' ריל דאבא לבייתך וכו'. עי' לקמן דף י ע"מ בתוס':]

מוסף רש"י

והקריב הכהן את הכל. נני אברים כמיב והקנב והכרעים ירחץ במים המזבח הכהן את הכל והקטיר המזבחה: זו הולכת אברים לבבש. דלילו הקטירה נהגיל כמיב נקרא הקטיר המזבחה [מנחות יא.] ומדכתי כהוא שמע מינה עבודה היא (שרובן עד): והקריבו. דכתיב כעולה ושחט את בן הבקר והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם. ולמד שצריך לקבלו בכלי (לקמן יג.) זו קבלת הדם. אמרים שהוא נשן הולכה אינה אלא קבלה שהרי לאחר שחיטה נכתבה אין הולכה אלא אם כן קיבל הדם (מנחות יא.) ואפקיה רחמנא בלשון הולכה. נלמדנו לענין הקריב הכהן את הכל מזבחה לכנס (לקמן יג.) דהולכה לא תפקה מכלל קבלה. לכל דבריה ד"מ"ע שהיא עבודה שאם נעשה אם לא אם לא שחטו אלא המזבח הוקם אינה אלא כמלה

שינויי נוסחאות

א) כ"ל לא ס"ד מדכתיב כו' (ויקרא): ב) תיבת ראשה נמחק. יכן ליקמ כמ"ש וד' נגש"מ, וכ"מ מרש"י (תוס'), יכי הימי אלא חביב עגב ושלר פסולין (ויקרא ג): ג) והקריב הכהן את הכל והקטיר המזבחה כל"ל (ויקרא ד): ד) כ"ל והולכה היא ואפקיה רחמנא בר' (ויקרא ד): ה) כ"ל לשם שלמיו (ויקרא): ועי' לאח יח ונגש"מ ד"ה יכבר: ו) כ"ל פסולין (ויקרא): יכן נסמוך ואין שלמים קריין (ויקרא ד): ז) מזבח תודת (ויקרא ד): ח) זבח תודת שלמיו (ויקרא ד): ט) ל"ל עבודות לשמן (ויקרא): כ"ל עבודות של דם (ויקרא): ועי' לאח שחיט: י) כ"ל ד"ה פס אלמיו, וכ"ג מגלן דבעינן זביחה לשמה. ראי כמוצא שפתיך הואיל ולא איפרושי ביה עבודות מומאי דלעניין שחיטה קאי: זבח. (ויקרא ד): דילמא היינו כו'. (ויקרא): גורם מומאי דלעניין שחיטה חריקה קאי. וכ"ה במ"ב וכמ"ש כמ"ש, (ויקרא): יא) שלא לשם אוכלין (ויקרא): יב) נ"ל דאבילה (ויקרא): יג) נ"ל דאין מחשבת אוכלין בזריקה ולא בקבלה והולכה אלא בשחיטה (ויקרא): יד) כמ"ש גר' דריקה. ולמנינו תיקן עפ"י ל"ק וכ"ה בתמיד. ועי' עה"ק: טו) בדתנן (ויקרא): טז) הקריבה והולכה היא כל"ל (ויקרא): יחדיו כלן ס"ד ומכ"ד והולכה היא. ועי' לאח ד: יז) לשם זבח לשם זבח מגלן וכו': (ויקרא): יח) כ"ל ד"ה לא מרוץ: כיעוד לאח כל של ר"ש נמצא ובשלמים פשיטא ליה מהא שינוי בעלים מדכתיב שלמיו דמשמע שלמיו של פלוני. והא דקאמר אם אינו ענין לשינוי קדש אחדר אתרה דליכא למשמע מינה שינוי בעלים מדלא כתיב תודתו: דנפקא ליה מהתם. דלמי לעיל שינוי קדש לכולהו עבודות: יט) כ"ל דאבא שמ': כ) או הלך או זרק, כל"ל (ויקרא): כא) השחיטה אי על הקבלה והולכה כל"ל (ויקרא): כב) כ"ל דשם בעלים (ויקרא): יכן הסתלק בס"מ שכן עפ"ב. ועי' רש"י דף י ע"מ ד"ה ושנו: כג) כ"ל מנגלא דאמרינן בחמיד בשחיט דפסח בפסל בשחיטה לבדה דהו משום דכתיב תבוטו במכפת שנה עליו הכתוב לעבב אבל חטאת דלכפרה אתי לא מיפסלא בשינוי בעלים אלא א"כ חישב לקבל על מנת לזרוק או בשעת זריקה: כד) כ"ל ד"ה דהא לא פריך (ויקרא): כה) כ"ל נבי הגרמ"ב: כו) בדאמרינן בפסחים כ"ל (ויקרא): כז) הלמ"ד שישבורא (ויקרא): כח) כ"ל הגרמ"ב: כט) כ"ל גרים חדא. וכרש"ש כ' שכולן עשיים: לא) ונראה נמי דהכי הוי כדי כל"ל (ויקרא): ל"ל ה"ג הוי בהפרש (ויקרא): לב) מכלן על ס"ד הוא הגהה מתיה תלמיד (בה"ה ויקרא): לג) כ"ל לשם היחיד (בה"ה):

עין משפט נר מצוה

ג) א מי' פ"ד מה"מ מעה"ק הלכה י ופי"ג מהל' פסה"מ הלכה ה:
ב מי' פרק ה מה"מ מעה"ק הלכה ה:
ג מי' שם הלכה כ:
ד מי' פ"ט מהלכות מיאה מקדש הלכה ג ד:
ה מי' פ"ד מה"מ מעה"ק מל"י ופי"ג מה"מ פסה"מ הלכה ה:
יד ו מי' פ"ד מה"מ פסה"מ הלכה ה:
ד [מי' פ"ד מהלכות פסה"מ ה"י]

תורה אור השלם

1. ואם זבח שלמים קרבנו אם מן הבקר הוא מקריב אם זכר אם נקבה תמים יקריבנו לפני יהוה: ויקרא ג, א
2. המקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן לו תהיה שוק הימין למנה:
ויקרא ז, לג
3. והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה ליהוה לכהן הזורק את דם השלמים לו יהיה: ויקרא ז, יד
4. והקריב והכרעים ירחץ במים והקריב הכהן את הכל והקטיר המזבחה עלה הוא אשה ריח ניחוח ליהוה:
ויקרא א, ט
5. ושחט אם בן הבקר לפני יהוה והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם וזרקו את הדם על המזבח סביב אשר פתח אהל מועד: ויקרא א, ה
6. ובשר זבח תודת שלמיו ביום קרבנו עד בקר: ויקרא ז, טו

ליקוטים

וישנו לאחר מיתה. ושינוי בעלים אינו לאחר מיתה שמא משום דבתיב לכפר עליו ולא על חבירו ומת לאו בר כפרה נמורה הוא אלא שנתחייב לחביאו. (תוס' פסחים פא.)

שיטה מקובצת

מנלן דבעינן זביחה [לשמה] פירש הקונטרס ולא מתיאלא שפתך שמור לא מבדמי דמייר כלל כדי שנהיה בפ"ק פס. ובקה דבה ובשמ מביב בבבלה קרא דמיאלא שפתך. ובשמ מבשמ בבבלה הדם כלתחר מלתחרת לקמן (פ"ב) גבי יבשה דחיל מיל. ולפי מה דפי' רש"י לקמן (דף כ. ד"ה) גבי לא תעשה מתוך. ניחא. דפי' לא יתעבד מתוך אחר דחמנא מיאלא שפתך דמשמר ועשית (פר' אלא יעבה מחוץ) שפתיך. ולמה לפי לענין לשמה מבשמ קרא. ואיכא דלא לענין מיתה מבשמ אלא לשמה מקרי שיבה כמחשבה אלא לשמה מקרי שפיר מיאלא שפתך כיון אלא שיבה (מתיאלא שפתיך) (תוס' פסחים פ"ב): **מה** לזביחה שכן פוסלת שלא לשם אוכלין בפסח. פי' בבשמ בפסח בפסח המשכת: **והקריבו** זו קבלת הדם. פי' בבשמ בפסח בפסח המשכת: ר"ש בלשון הזיבה לרבי"א בר. פי' לשון הולכה דיש כמו שמוכיח מקבלת ויהקריבו הכהן את כל המזבחה אלמה הוא דעיב ז' קבלת הדם מדפי. ולפקיה רחמנא בלשון הולכה ולמעמר לחה בבבלה בלשון הולכה כיון שהיא קבלה למימרא דלא תפקיה פי'. רש"י לקמן בלא ויקרב המזבחה וקבלה והולכה ולימא מדריקה מחלי פרכא שכן שעיה לפון הולכה לא מני לפון. ר"ל דמ"מ איכא למיפרך שכן יפון בחטאות הפנימיות דהולכה נמי כי בחטאות הפנימיות שהיה מולין הם הדם על הכיל ומד לבחמה (תוס' תוס'): **אשכח** שני קרבים שני בעלים מנלן. פי' בבשמ בבבלה **ובשר** זבח תודת שלמיו **שתהא** זביחה לשם תודה. פפרים אחרים שבבבלה זביחה לשם שלמיו. פי' דבמיר זבח תודת. ל"ג דבמיר תודת שלמי מבשמ שלמי של פלוני (ר"ש): **אם** כן לבחמה קרא שודת שלמיו זבח. (ללמד על מקלת (שלמים) (ותפס) שבלמלן ליום ולילה. ומדתלמודא ומה

מה לזביחה שכן פוסל שלא לשם אוכלין בפסח. ות"ת זריקה נמי תפסול מק"ו דשחיטה שאינו פוסל בשינוי אלא על מנת לזרוק ופוסלת על מנת שלא לשם אוכלין ק"ו זריקה שפוסלת בזורק שלא לשם בעלים שתפסול שלא לשם אוכלין * וי"ל דאיכא למיפרך מה לזביחה שכן טעונה צפון וישנה בחטאות הפנימיות מיהו אכתי לא קמת ליה הך פירכא עד דנמיון לכך י"ל דהכא לא יליף [כ] מזביחה אלא קבלה והולכה. ברי"ך. ועוד נראה דכפ' תמיד נמטו (פסחים דף פא.). ממעטו שאר עבודות שלא [פסול] לשם אוכלין: **מה** לזריקה **שכן חייב עליה זר בו'**. ות"ת ונילף קבלה והולכה משחיטה וזריקה וי"ל מה להנך שכן מיחיין כמוך כדלקמן בשמעתין: **דהולכה לא תפקה מכלל קבלה**. וזריקה לא תפיק מהולכה שיבון בחטאות הפנימיות: **בא ללמד תודה ששחטה לשם שלמים כשרה**. מימה דכמוס כל הפסולין (לקמן דף לו.) דרש"י מיניה מנין לרבות שלמי מיר ושלמי פסח מ"ל שלמיו פי' דנאכלין ליום ולילה וי"ל דהתם דרש מדכתיב גבי אמילה: **ש"מ** תרתי. ות"ת ואימא טוליה [לבכין הוא לאתא שתהא זביחה לשם תודה וי"ל דאיכא לרבויי בחטאת ואשם מדכתיב ביה [ה] אמילה:

[ו] **וישנן לאחר מיתה**. אבל שינוי בעלים אינן לאחר מיתה בפסחים [ז] (דף פא.). הקשה רבינו (דלמא מאחר) [ח] דשיעבודא [ט] לאו דאורייתא כמו כן אין שינוי קודש לאחר מיתה דמאי נפקא מינה דלא עלו לשם מזבח הא לא מיפייני יורשין להניח אחר דפלוגתא היא בקדושין בפ"ק (דף יג.): גבי האשה שהניחה מעותה ומתה ויבאו יורשין עולה דקאמר שמואל והוא שהפרישה מחיים וכא אמי [כ] אמר אפי' שלא הפרישתה מחיים והל"ל הכא למ"ד שיעבודא [לאו] דאורייתא אין שינוי קודש לאחר מיתה דאי לא דאורייתא [ל] מיהא דיוקא ויש לומר דנפקא מינה אם הפרש שתי שלמים או שתי עולות לאחריות ופירש שאם אחת מתה או אבודה הנייה תהיה קריבה עולה כדין הראשונה ואם קרבה הראשונה כתקונה הנייה תהיה מונין וכי מתו בעלים ועשה יורש אחת שלא לשמה הרי היא כאילו נאבדה וקרבה שניה תחתיה ואם עשה הראשונה כתיקנה אז השניה מונין אבל אם לא שתי מתה אז אבודה הנייה שתיים לאחריות אז אפילו עשיית הראשונה כתיקנה הוי שניה רועה ודמיה קרבי עולה כמו גבי מפרש שתי חטאות לאחריות כדאיתא לקמן (דף יח.): מותר חטאת קרב עולה והכי נמי [מ] הוי הפרש שתי שלמים או שתי עולות לאחריות ועי"ל דלאחר מיתה הוי [איבור] בשינוי קודש כשמשהו אבל ליכא איבורא בשינוי בעלים כיון דליכא בעלים מיהו [נ] אכתי לא ידע דרשא דמולא שפתיך דמינה נפקא איבור לשינוי קודש מדמייתי לה בסמוך. הגה"ה: **וישנן בציבור**. משא"כ בשינוי בעלים דאם שחטו לשמן התמיד [ס] הרי הוא בעליו ואפי' לשם עולה אי קיבל והלך [ע] חרק שלא לשמו דנעשין תמידין דומיא דיחיד מחוייב כפרה כמותו. ברי"ך:

כד' עבודות. שאם שחט שלא לשמו לא קיבל והלך [פ] שלא לשמו מע"פ שלא חיסר שלא על השחיטה [א] שלא לשמו פסול כדרגינן אחיטה לפסול בשינוי בעלים אינו שלא כגון ששחטו על מנת לזרוק להתכפר בו אחר אבל שחטו שלא לשם בעליו ולא הזכיר אין בו משחבה דשני [ב] בעלים לא שייך בקרבן אלא להתכפר בו וכפרה בזריקה היא והכי אמרי' לקמן בפרקין (דף י.) שאם אמר הריני שוחט לשם פלוני כשר שחטו על מנת לזרוק לשם פלוני פסול וכן לענין קבלה והולכה לא שייך שינוי בעלים אע"פ שיחסר [ג] **ושנו לאחר מיתה**. המפרש קרבנו ומת והיורש מקריבו שייך בו שינוי בעלים כשרי מתו בעליו: **ושנו בגזור**. אבל שנוי בעלים לא שייך בקרבן לגזור שכרי בבעלי ומת

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com